

**Додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

24 листопада 2023 року
м. Харків, Україна

Харків
2023

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 12 від 08.11.2023 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 11 від 17.11.2023 р.)

Рецензенти: **Кизим Микола Олександрович** – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, головний науковий співробітник Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (Харків, Україна);
Криворучко Оксана Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (Харків, Україна);
Назарова Галіна Валентинівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики :

Тези доповідей VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 24 листопада 2023 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. Укр. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто проблеми та перспективи розбудови економіки України, зокрема питання: сучасного стану зацікавленості інноваційними термінами вченого Овсія Лібермана: план, прибуток, премія; особливостей управління інноваціями домашніми господарствами; ролі інновацій та конкурентних переваг у цифровій платіжній системі в економіці; інноваційної трансформації промисловості України та проблем її кадрового забезпечення; перспективних напрямів розвитку циркулярної економіки в Україні; відродження сільськогосподарського виробництва.

Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції.

Представлений матеріал може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, практичній діяльності підприємств і організацій для підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій.

Цифрові трансформаційні процеси при виході підприємства на зовнішні ринки

Дзеніс Олексій Олександрович,

кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки і менеджменту, ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),
e-mail: oleksiy.dzenis@hneu.net;

Ющенко Ярослав Валерійович,

магістрант 2 року навчання факультету міжнародної економіки і підприємництва, ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),
e-mail: yushenko.y18@gmail.com

У сучасних ринкових умовах процес цифровізації є одним із визначальних чинників економічного зростання як для бізнесу, так і для суспільства в цілому. Зміни в зовнішньому середовищі, такі як технологічна трансформація, вдосконалення інформаційних процесів і формування нових споживчих запитів, стимулюють розвиток цифровізації в усьому світі.

Процес цифровізації характеризується впровадженням цифрових технологій, спрямованих на трансформацію, оптимізацію та автоматизацію бізнес-процесів, поліпшення комунікації зі споживачами та підвищення ефективності підприємницької діяльності. У «Стратегії розвитку Індустрії 4.0» цифрову трансформацію описано як «Соціальні або технологічні зміни, пов'язані з проникненням цифрових технологій в усі аспекти діяльності».

Вона описує її таким чином. Суть такої трансформації полягає в пошуку нових підходів та управлінських концепцій для вирішення класичних бізнес-завдань [1].

Цифрові технології дають компаніям низку конкурентних переваг:

- висока конкурентоспроможність;
- економія коштів і природних ресурсів;

- оптимізація роботи з масивом даних;
- лояльність клієнтів;
- формування іміджу компанії.

Для того щоб визначити численні переваги, які оцифрування може принести бізнесу, слід звернути увагу на самі бізнес-процеси. Прийнято вважати, що існують три типи бізнес-процесів: основні (операційні), допоміжні та управлінські. Кожен блок має свої інструменти покращення. Основні операції – це всі операції, пов’язані з виробництвом і реалізацією продукції та послуг, тобто виробництво, закупівлі, продажі (B2B і B2C), логістика та сервісне обслуговування. Допоміжні операції – це бізнес-процеси, призначені для надання послуг основним і допоміжним операціям, такі як підтримка інфраструктури, ІТ-підтримка, підтримка безпеки, юридична підтримка, бухгалтерська підтримка тощо. До ключових належать управлінські процеси. До них відносяться стратегічне управління, фінансовий менеджмент, продажі та маркетинг, управління персоналом та організаційний розвиток, якість, інформація та розвиток розуміння ринку і клієнтів.

Цифрова трансформація загалом може оптимізувати три глобальні сфери: документообіг, аналіз даних та організаційну діяльність. По-перше, запуск і оптимізація соціальних мереж, SSM-акцій і рекламних кампаній на різних платформах дають змогу вирішити питання локалізації бізнесу та розширити присутність на ринку. По-друге, впровадження цифровізації дає змогу ефективно планувати й управляти обмеженими ресурсами компанії. За рахунок автоматизації більшості процесів можна скоротити кількість бізнес-процесів, чисельність персоналу і витрати. По-третє, однією з важливих переваг є поліпшення комунікації з клієнтами. Програма дає змогу більш детально визначити цільові групи, знайти нові способи роботи з ними, а також використовувати цифрові інструменти для збору та аналізу статистичних даних з метою уточнення вимог і переваг клієнтів. Нарешті, слід додати, що впровадження цифрових розра-

Секція 2. Управління розвитком міжнародної діяльності підприємств в умовах цифрової трансформації

хунків дає змогу ефективно організувати вхідну та вихідну логістику й ухвалювати управлінські рішення в режимі реального часу.

Основними перевагами цифрової трансформації в основних бізнес-процесах є підвищення конкурентоспроможності продукції, підвищення лояльності клієнтів, прискорення та підвищення гнучкості комунікаційної політики, оптимізація використання ресурсів, зниження витрат на виробництво та реалізацію продукції, спрощення роботи з великими обсягами даних у допоміжних та адміністративних бізнес-процесах та управління якістю, а також прийняття управлінських рішень. Як і інші явища, цифровізація має певні недоліки, такі як потреба у високоспеціалізованому персоналі, необхідність забезпечення підвищеної безпеки в цифровому середовищі, нестабільність переваг інструментальних інновацій та високі витрати на впровадження. Тому на першому етапі цифрової трансформації необхідно провести детальний збір інформації та оцінити як ризики, так і перспективи [2].

Етапи впровадження цифровізації на підприємстві мають виконуватися в такому порядку:

- збір, моделювання та ідентифікація інформації про бізнес-процеси;
- визначення місць виникнення, обробки та споживання інформації;
- моделювання інформаційних бізнес-процесів у рамках бізнес-процесів;
- модифікація інформаційної системи відповідно до цієї моделі;
- побудова автоматизованих інформаційних систем (з використанням технічних і програмних засобів);
- управління бізнес-процесами (налаштування параметрів бізнес-процесів в інформаційних системах;
- постановка планів, створення звітів тощо).

Процес цифрової трансформації є драйвером змін у бізнес-середовищі, що базуються на впровадженні нових технологій, таких

як аналітика великих даних, Інтернет речей, хмарні технології та 3D-принтери. Відповідно, відбувається перехід від класичної «продуктової» організації до технологічної, що призводить до появи нових моделей управління, заснованих на розгортанні цифрових стратегій.

З'являються нові моделі управління, засновані на розгортанні цифрових стратегій. Цифрова трансформація сприяє підвищенню ефективності бізнес-процесів. Для того щоб швидко і гнучко реагувати на зміни, необхідно використовувати хмарні платформи. Хмарні платформи не тільки прискорюють робочі процеси та інтеграцію даних, а й покращують аналітичні процеси та корпоративну звітність. Водночас зовнішньою перевагою цифровізації бізнесу є можливість адаптації та відтворення продуктів і послуг відповідно до потреб та очікувань клієнтів. Компанії дедалі частіше переходять від «цільових аудиторій» до «персоналізованого виробництва», забезпечуючи тим самим нові конкурентні переваги та лояльність клієнтів.

Отже, за цифровізацією стоїть майбутнє бізнесу як в Україні, так і в усьому світі. Перехід економіки підприємства в цифровий формат дуже полегшує всі бізнес-процеси на підприємстві і це те, чого потрібно прагнути. При виході підприємства на зовнішні ринки йому набагато легше управляти всіма своїми процесами в цифровому форматі, так само це покаже, що підприємство має серйозні наміри залишитися на ринку.

Література

1. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-fourth-industrial-revolution-what-it-means-and-how-torespond/>

2. Коробка С. В. Діджиталізація підприємницької діяльності. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Економічна»*. 2021. № 100. URL: <https://periodicals.karazin.ua/economy/article/view/17619>

